

Warszawa, dnia 31 maja 2017 roku

Do
Trybunału Konstytucyjnego
al. Jana Christiana Szucha 12a
00 – 918 Warszawa

Skarżący: **A W**
zam.

repr. przez pełn. z urzędu: *adw. Bartłomieja Bandosza*
Kancelaria Adwokacka
Plac Zbawiciela 2
00 – 573 Warszawa

SKARGA KONSTYTUCYJNA

o stwierdzenie niezgodności art. 403 § 2 k.p.c. z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu skarżącego **A W**, jako pełnomocnik z urzędu wyznaczony na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w **W** Wydział Cywilny w celu wniesienia skargi konstytucyjnej w sprawie zakończonej pod sygn. akt składam skargę konstytucyjną i wnoszę o:

- stwierdzenie, że art. 403 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2014.101 ze zm.; dalej k.p.c.) w zakresie, w jakim uzależnia dopuszczalność skargi o wznowienie postępowania opartej na okolicznościach faktycznych lub środkach dowodowych wykrytych po prawomocnym zakończeniu postępowania od tego, czy przed złożeniem skargi o wznowienie strona obiektywnie dysponowała możliwością ich zgłoszenia jest niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483; dalej: Konstytucja).

Jednocześnie wnoszę o zasądzenie kosztów postępowania na rzecz skarżącego według norm przepisanych.

UZASADNIENIE

I. Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę skargi konstytucyjnej

Wyrokiem z dnia kwietnia 2013 roku Sąd Okręgowy w W sygn. akt w sprawie z powództwa B S.A. z/s w P przeciwko E sp. z o.o. w W i A W utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia lutego co do kwoty zł, odsetek i kosztów postępowania.

Dowód: -wyrok Sądu Okręgowego w W Wydział Cywilny sygn. akt z dn. kwietnia 2013 r.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało utrzymane w mocy wyrokiem z dnia października 2013 roku przez Sąd Apelacyjny w W Wydział I Cywilny sygn. akt

Dowód: -wyrok Sądu Apelacyjnego w W Wydział Cywilny sygn. akt z dn. października 2013 r.

Przedmiotowe rozstrzygnięcia dotyczyły kwestii rozliczeń pomiędzy stronami umowy – B S.A. z/s w P oraz E sp. z o.o. Zarówno Sąd Okręgowy, jak też Sąd Apelacyjny, ustaliły, iż pełnomocnik B z/s w P J K skutecznie wypowiedział E sp. z o.o. w W umowę nr z dnia października 2008 roku. Skutkiem wypowiedzenia przez B S.A. umowy E sp. z o.o. było zażądanie od E sp. z o.o. natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszych o korzyści, jakie B uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy

W związku z tym Sądy obu instancji uznały, iż roszczenie B w stosunku do E sp. z o.o. o zapłatę kwoty niezapłaconych rat pomniejszych o równowartość zwróconego B przedmiotu jest zasadne.

Podkreślenia wymaga, iż w powyższej sprawie jako pozwany występował również skarżący, który był poręczycielem umowy, a więc odpowiadał materialnie za żądane przez B należności.

Podnieść w tym miejscu należy, iż postępowanie w sprawie działań B S.A. z/s w P związanych z wypowiedzeniem umowy, a także m.in. wyceną, prowadziła Prokuratura Rejonowa w W za sygn. akt W toku postępowania ustalono, że J K nie był w ogóle umocowany do wypowiadania umów, których wartość przekraczała kwotę zł. W sprawie niniejszej wartość umowy przekraczała znacząco tę kwotę.

Skarżący A W powziął informację o tym fakcie z postanowienia o umorzeniu postępowania , które zostało mu doręczone w dniu lipca 2015 roku.

Stwierdzić należy, iż okoliczność braku prawidłowego umocowania J K do wypowiedzenia umowy stanowiło nową okoliczność faktyczną, która mogła mieć wpływ na wynik sprawy w świetle dyspozycji art. 403 § 2 k.p.c.

W związku z tym w dniu września 2015 roku A W wystąpił do Sądu Apelacyjnego w W ze skargą o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W z dnia października 2013 roku w sprawie

Dowód: -skarga o wznowienie postępowania z dn. września 2015 r.

Postanowieniem z dnia października 2013 roku Sąd Apelacyjny w W Wydział Cywilny sygn. akt odrzucił skargę. Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez A W

Dowód: -postanowienie Sądu Apelacyjnego w W Wydział Cywilny sygn. akt z dn. października 2015 r.

Postanowieniem z dnia kwietnia 2016 roku Sąd Najwyższy oddalił zażalenie. W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazuje, że podstawą wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. mogą być tylko okoliczności w poprzednim postępowaniu w ogóle nie ujawnione i wówczas nieujawnialne.

Dowód: -postanowienie Sądu Najwyższego sygn. akt z dn. kwietnia 2016 r.

Wskazane wyżej postanowienie Sądu Najwyższego stanowi ostateczne orzeczenie w sprawie niniejszej. Zostało ono doręczone pełnomocnikowi z urzędu A W w dniu 13 lipca 2016 roku.

II. Uzasadnienie w zakresie zachowania terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej

Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym stosuje się przepisy tej ustawy.

W związku z powyższym w sprawie niniejszej będą miały zastosowanie przepisy ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym z dnia 30 listopada 2016 roku (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072) (dalej ustawa o TK).

Stosownie do dyspozycji art. 77 ust. 1 ustawy o TK „Skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.”

W sprawie niniejszej charakter ostatecznego rozstrzygnięcia posiada Postanowienie Sądu Najwyższego sygn. akt z dnia kwietnia 2016 roku oddalające zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w W Wydział I Cywilny sygn. akt z dnia października 2015 roku w przedmiocie odrzucenia skargi na wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W Wydział I Cywilny sygn. akt z dnia października 2013 roku.

Dowód: -postanowienie Sądu Najwyższego z dnia .04.2016 r.
-postanowienie Sądu Apelacyjnego w W z dnia .10.2015 r.
-wyrok Sądu Apelacyjnego w W z dnia .10.2013 r.

Podkreślenia wymaga, iż swoim działaniem skarżący A W wyczerpał dostępną drogę prawną, bowiem od postanowienia Sądu Najwyższego z dnia .04.2016 r. nie przysługuje żaden środek odwoławczy.

Nadto należy mieć na względzie, iż stosownie do dyspozycji art. 44 ust. 1 ustawy o TK „W zakresie sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz zażalenia na postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, a także reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem istnieje obowiązek zastępstwa skarżącego przez adwokata lub radcę prawnego (...)” W sytuacji, gdy skarżący nie może ponieść kosztów pomocy prawnej, może złożyć do sądu rejonowego swego miejsca zamieszkania wnioski o ustanowienie dla siebie adwokata lub radcy prawnego z urzędu. W takim przypadku termin 3 miesięcy na wniesienie skargi konstytucyjnej ulega wstrzymaniu. Wznowienie biegu tego terminu następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy podnieść trzeba, iż ostateczne rozstrzygnięcie - Postanowienie Sądu Najwyższego oddalające zażalenie A W na postanowienie Sądu Apelacyjnego w W z dnia października 2015 roku - zapadło dnia kwietnia 2016 roku. Doręczenie ww. postanowienia pełnomocnikowi z urzędu A W nastąpiło w dniu 13 lipca 2016 roku.

Dowód: -postanowienie Sądu Najwyższego z dnia .04.2016 r.

Nie czekając na doręczenie przez Sąd Najwyższy odpisu ww. rozstrzygnięcia skarżący A W złożył do Sądu Rejonowego w W w dniu maja 2016 roku wnioski o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata Bartłomieja Bandosza do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Dowód: -wniosek skarżącego z dnia maja 2016 r.

Postanowieniem z dnia lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w W
Wydział Cywilny sygn. akt ustanowił dla A W adwokata z urzędu w
osobie Bartłomieja Bandosza w celu wniesienia skargi konstytucyjnej w sprawie zakończonej pod sygn.
akt Powyższe postanowienie zostało doręczone pełnomocnikowi z urzędu w dniu 8
marca 2017 roku.

Dowód: -postanowienie Sądu Rejonowego z dnia lutego 2017 roku wraz
z wydrukiem elektronicznego potwierdzenia odbioru

Jak z powyższego wynika termin 3 miesięcy zaczął w istocie biec dopiero od dnia doręczenia
adwokatowi postanowienia o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu w celu wniesienia skargi
konstytucyjnej, tj. od dnia 8 marca 2017 roku.

Biorąc powyższe pod uwagę trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej został
przez skarżącego dochowany.

III. Uzasadnienie w zakresie zasadności wniesienia skargi konstytucyjnej

Zgodnie z treścią art. 399 k.p.c. „*W wypadkach przewidzianych w dziale niniejszym można żądać
wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem*”.

Wznowienia postępowania można żądać w związku z wystąpieniem dwóch kategorii podstaw.
Pierwsza kategoria obejmuje powody nieważności postępowania uregulowane w art. 401 k.p.c. Druga
grupa przyczyn wyrażona jest w treści art. 403 k.p.c. i określa się ją mianem tzw. właściwych przyczyn
restytucyjnych.

Stosownie do dyspozycji art. 403 § 2 k.p.c. jedną z przyczyn restytucyjnych stanowi późniejsze
wykrycie takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na
wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

W doktrynie wskazuje się, iż okoliczności faktyczne lub środki dowodowe mogą stanowić
podstawę wznowienia postępowania, gdy łącznie spełnione są dla nich następujące warunki:

1. mają przymiot nowości, nie były znane stronie w czasie, gdy toczyło się postępowanie
2. gdyby znane były i ujawnione zostały w postępowaniu, mogły realnie wpłynąć na inną treść
orzeczenia,
3. strona nie mogła z nich skorzystać w poprzednim postępowaniu, czyli ich nieznanomość
wynikała z przeszkód obiektywnych, a nie z przyczyn obciążających stronę.¹

---

¹ Komentarz do art. 403 KPC red. Marszałkowska-Krześ 2017, wyd. 18, Legalis.

W judykaturze dosyć dokładnie określa się, że ocena dostępności faktów powinna mieć charakter obiektywny i uwzględniać całokształt okoliczności danej sprawy.²

W związku z powyższym na stronie domagającej się wznowienia postępowania ciąży obowiązek wykazania, że nie były jej znane powołane w skardze nowe okoliczności sprawy.

W świetle powyższego nie sposób wskazać by A W mógł posiadać jakąkolwiek wiedzę co do braku odpowiedniego umocowania pełnomocnika B S.A. J K do wypowiedzenia umowy nr z dnia października 2008 roku. Przedmiotowa okoliczność faktyczna o fundamentalnym z punktu widzenia procesu znaczeniu, choć obiektywnie ujawnialna, miała dla skarżącego charakter subiektywnie nieujawnialny. Przy doczłowaniu najwyższej staranności procesowej nie mógł wszak skarżący antycypować w żaden sposób, iż osoba działająca w imieniu , która złożyła wobec niego oświadczenie o wypowiedzeniu umowy faktycznie takiego uprawnienia nie posiadała.

Przy tym, jak wynika zarówno z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W z dnia kwietnia 2013 r., a także wyroku Sądu Apelacyjnego w W z dnia października 2013 r., A W zachował należytą staranność w ramach prowadzonego z jego udziałem procesu. Nie sposób wszak wytykać skarżącemu, iż na etapie ww. postępowań nie zakwestionował on stosunku pełnomocnictwa łączącego B S.A. i J K bowiem nie mógł być mu znany charakter stosunków wewnętrznych panujących pomiędzy nimi.

Wobec powyższego w sprawie niniejszej skoro skarżący A W nie miał możliwości powołania środka dowodowego w postępowaniu merytorycznym to okoliczność ta winna stanowić podstawę skargi o wznowienie postępowania.

Przyjęta przez Sądy Powszechne wykładnia art. 403 § 2 k.p.c. opiera się na założeniu przeciwnym. Okoliczność „nowa” mająca stanowić przesłankę restytucyjną musi mieć w ocenie sądu charakter obiektywny i pomija całkowicie powołane wyżej okoliczności.

W ocenie skarżącego ten sposób wykładni prowadzi do arbitralnego zamknięcia drogi do dochodzenia naruszonych wolności i praw. W trakcie procesu, który stanowi przyczynek do niniejszej skargi, zasada prawa do sądu w rozumieniu art. 45 Konstytucji została rażąco naruszona. A W poprzez pozbawienie go możliwości wznowienia postępowania w oparciu o nowe okoliczności faktyczne - został pozbawiony swojego uprawnienia do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy – do sprawiedliwego sądu.

Aby móc jednak mówić o tym uprawnieniu, należy odnieść się do pojęcia „sprawiedliwości”, które funkcjonuje w ramach polskiego systemu prawnego i stanowi o realizacji prawa do sądu. Jak się

---

² Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 24 czerwca 2009 r. I CZ 32/09.

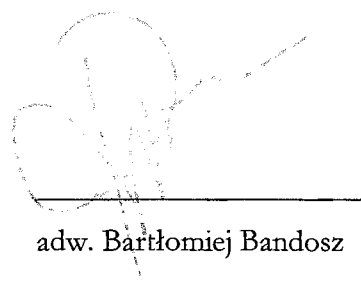
wskazuje w doktrynie a nawet w orzecznictwie TK (K 28/97), prawo do sądu jako zasada ustrojowa to również, a może przede wszystkim prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie konstytucyjnym, prawo to jest utożsamiane z prawem do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, prawem do rzetelnego procesu sądowego bądź z prawem do rzetelnego postępowania. W opinii doktryny nie powinno zatem budzić wątpliwości, iż w pojęciu sprawiedliwości, o którym mowa w art. 45 Konstytucji, należy upatrywać jej aspektów proceduralnych, a nie tylko materialnych, do których pojęcie sprawiedliwości najczęściej bywa odnoszone.

Wynikający z art. 45 ust. 1 Konstytucji obowiązek ukształtowania sprawiedliwej procedury sądowej wyklucza m.in. dopuszczalność wprowadzenia procedur zbyt formalistycznych, a taką wydaje się być w sprawie niniejszej warunek dotyczący wystąpienia obiektywnych przeszkód niemożności skorzystania ze środków dowodowych w postępowaniu merytorycznym.

Nadto w opinii skarżącego obecna wykładnia art. 403 § 2 k.p.c. nie tylko narusza w pewnych sytuacjach prawo do sądu czym narusza art. 45 Konstytucji, ale również zamyka drogę sądową (art. 77 ust. 2 Konstytucji) bowiem pozbawia wnoszącego skargę możliwości kontroli zapadłego w sprawie orzeczenia po ujawnieniu nowych okoliczności faktycznych.

Warto w tym miejscu wskazać, że art. 77 ust. 2 Konstytucji normuje prawo do sądu rozumiane jako środek ochrony wolności i praw. Artykuł ten zawiera w swej treści zakaz zamykania drogi sądowej dla dochodzenia naruszonych wolności lub praw i jest elementem konstytucyjnego prawa do sądu, którego zasadnicza część normatywna zawarta jest w art. 45 Konstytucji. Organiczną więź tych dwu postanowień Konstytucji dostrzega się powszechnie w literaturze naukowej wskazując jednocześnie, iż treść art. 77 ust. 2 Konstytucji „stanowi dopełnienie konstytucyjnej właściwości prawa do sądu” i że w istocie to prawo do sądu a nie zakaz zamykania drogi sądowej jest środkiem ochrony wolności praw.

Mając powyższe na uwadze wnoszę jak na wstępie.

adw. Bartłomiej Bandosz

Załączniki:

- postanowienie o wyznaczeniu pełnomocnikiem z urzędu wraz z wydrukiem EPO
- wyrok Sądu Okręgowego w W Wydział Cywilny sygn. akt z dn. kwietnia 2013 r.
- wyrok Sądu Apelacyjnego w W Wydział Cywilny sygn. akt z dn. października 2013 r.
- skarga o wznowienie postępowania z dn. września 2015 r.
- postanowienie Sądu Apelacyjnego w W Wydział Cywilny sygn. akt z dn. października 2015 r.
- postanowienie Sądu Najwyższego sygn. akt z dn. kwietnia 2016 r.
- kserokopia wniosku skarżącego z dnia maja 2016 r.
- postanowienie Sądu Rejonowego z dnia lutego 2017 roku wraz z wydrukiem elektronicznego potwierdzenia odbioru
- 4 odpisy skargi konstytucyjnej